

127. Rossbäcks rännil, Bogsta sn, Rönö hd.

Pl. 12: B. 812.

Litteratur: B. 812; L. 863; Ransakn. 1667—84; Boije, Sv. fornminnesför. tidskr. V, 154.

Om denna runsten yttrar Boije, *Sv. fornminnesför. tidskr.* V, s. 154: »Rossbäck eller Råsbäck är nu okänd.» Peringskiöld, *Mon.* X: 20 anmärker vid ett avdrag av B. 812, att »det övre stycket är vid Råsbäcks rännil och det nedre i Hammarby spis i Bogsta socken taget från det övre stycket. I Hammarby är intet stycke känt. Bredvid Hammarby löper en nu nästan uttorkad, av landsvägen passerad bäck uti en brant sluttning. Där söktes stenen förgäves.» I *Ransakn.* omtalas, att i Hammarby en runsten är inlagd i spishällen. B. 812 uppgiver platsen vara »Rossbeck», L. 863 »Råsbäcks rännil».

Enl. B. 812 var höjden av övre stycket 96 cm, av det nedre 63 cm, alltså hela höjden 1,59 m, bredden på mitten c:a 71 cm.

Av ristningen finnes i B. 812 föga i behåll, av inskriften blott ett par stycken, vilkas ordningsföljd dock bör vara omvänd mot i L. 863, enär runorna vända toppen inåt stenen och inskriften måste hava börjat nedtill i högra slingan.

Högra slingans runor äro: 1—9 **-uk × bro × pisi**, av 1 **u** är blott nedre hälften av bistaven tecknad, vänstra slingans 10—15 **suen × br-** och på nedre stycket 16 **n** samt enstaka spår av stavarna 17, 18 och i styckets övre kant 19—21.

Då avståndet är betydande mellan **bro × pisi** och **suen**, bör däremellan orden »göra efter» hava stått och framför **-uk × bro × pisi** åter »N. N. lät sten resa», 14—15 äro **br-**, icke **ri-** som i L. 863, och äro återstod av **br[öpur]** samt 16 **n** av **[si]n**, varefter antagligen något berömande tillägg har följt.

Inskriften har alltså troligen i översättning varit: (N. N. lät sten resa) och denna bro (göra efter) Sven sin broder.

128. Lids kyrka, Rönö hd.

Pl. 59.

Litteratur: D 8vo 43.

Enligt D 8vo 43 låg runstenen som tröskel i dörren till sakristian i Lids kyrka med båda ändarna övermurade, så att det översta av slingan med dess inskrift till stor del var dolt. Stenen är nu med ett par järnkrampor fastsatt vid muren av östra kyrkogårdsporten på den åt kyrkogården vända sidan av porten, omedelbart invid och söder om Sö. 129.

Ämnet är röd sandsten, höjden 1,53 m, bredden vid foten 86 cm, i toppen 44 cm, slingans bredd 7—8 cm.

1—2 **po i poruþr**, 8—9 **uk i auk**, 10 **s** och övre hälften av 11 **t i stainbog** stå i en avflagning, vari de synas som insänkningar, men i de övriga 3—7 **ruþr: a**, ävensom i 12—14 **ain** är stenens ursprungliga yta bevarad, om än nött, men sedan åter avflagad ända till 38 **n i sina**. I **at** är 30 **t** otydligt upptill och bistaven blott en skugga. Kolon efter 36—39 **sina** är nästan utplånad. I 40—48 **stanfriþi** är 42 **a** mycket nött och 47—48 **þi** stå i en avflagning. I 49—51 **iak** framför 52—54 **kar** har **k** förlett ristaren att för väntat **at** felaktigt rista 55—56 **ak**, vars **k** dock genom nötning fått bistaven avbruten närmare toppen; något spår av **t** finnes icke.

Inskriften är följande:

Huvudslingan: **þorupr : auk : stainbog : þar : rasa : stan : at : mopur : sina : stanfriþi.**

Bislingan längs vänstra slingan: **iak : kar : ak : kunu sina :**

þorupr är kvinnonamnet Torun, jfr **fastbiurn · uk · þurun** L. 89 Måstad, Uppl., **fastbiurn · uk · þorupr** L. 90 ib.; kvinnonamnet Stenborg finns ock i **stinburg** Sö. 44 Bergshammar. Mansnamnet **kar** motsvarar fvn. *Kárr*.

Översättning: Torun och Stenborg, de reste stenen efter sin moder Stenfrid. Högg Kar efter sin hustru.

Sista satsen är två verser i fornyrdeslag: *Hiag Kār
at kunu sīna*

129. Lids kyrkogårdsport, Rönö hd.

Pl. 59.

Litteratur: D 8vo 44.

Runstenen är inmurad på den åt kyrkogården vända sidan av östra kyrkogårdsportens södra sida, invid och norr om Sö. 128.

Ämnet är gråsten, höjden 75 cm, bredden över mitten 65 cm, slingans bredd 7 cm.

Ristningen är hjulformig, i det korsets armar vardera utgöras av ett par ekrar. På den nedre armen i det vänstra övre paret ekrar saknas det lilla streck inåt, som finnes på de övriga. I 6—10 **raspi** är högra bistaven på 7 **a** knappt synlig, 8 **s** är omvänt med nedre staven förlängd till övre linjen. Korsformigt skiljetecken är gemensamt för inskriftens början och slutet, där det här skall tecknas.

Inskriften är följande: **biurn : raspi : stain : þansi : iftir : hailka : brupur +**

Översättning: Björn reste denna sten efter brodern Helge.

130. Hagstugan, Sparsta ägor, Lid sn, Rönö hd.

Pl. 59, 60.

Litteratur: D 8vo 45; Dybeck, Runa fol. II, s. 9; S. Boije, Sv. fornm.för. tidskr. V, 15; Runverser s. 321.

I D 8vo 45, Sthlm 1855, yttrar Dybeck om stenen: »Han var till medlet af fjoråret liggande nära kanten af en nyupptagen åker å en dældomgifven höjd, Hällbacken kallad, ej långt från torpet Hagstugan å Sparsta mark. Då någon väg icke tyckes sträckt sig hit, har väl meningen varit, att han skulle synas öfver dalen mellan sjöarna Glåkern (så finns namnet å alla äldre kartor från 1600-talet. Sjön nämnes nu Glåttra-sjön) och Kappstasjön till en å andra sidan löpande väg, hvilken förr varit en större gångstig. Stenen är af ljus granit och fyrsidig. Hufvudristningen upptager tu sidor. Ett för icke länge sedan, till stor och obotlig skada, afslaget större stycke af honom, hvilket innehållit delar af tvänne sidors ristningar, har mycket och väl sökts, men icke funnits. — I närheten af Runstenen äro några smärre grafkullar och knappt en famn vester från honom ligger en vacker fylld stenkrets af nära femtio alnars (29,69 m) omfång. Gamle män berätta, att å